

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ
ZAŠTITI
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Hrvatski sabor 17. srpnja 2003. godine donio je Zakon o zdravstvenoj zaštiti koji je stupio na snagu 6. kolovoza 2003. godine („Narodne novine“, br. 121/03). Važećim zakonom uređuju se načela, mjere, način provođenja te organizacija zdravstvene zaštite, nositelji društvene skrbi za zdravlje stanovništva, prava i obveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite te sadržaj, način obavljanja i nadzor nad obavljanjem zdravstvene djelatnosti.

U okviru predpristupnih aktivnosti za ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. kolovoza 2007. godine donijela Akcijski plan za usklađivanje zakonodavstva i stvaranje potrebnih administrativnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine Europske unije na pregovaračkom području Poglavlja 19 - „Socijalna politika i zapošljavanje“ (u daljnjem tekstu: Akcijski plan) u cilju potpunog ispunjenja dodatnog mjerila za otvaranje pregovora u tom Poglavlju.

Akcijskim planom predviđena je uspostava nove institucije koja će integrirati zaštitu zdravlja i sigurnost na radu objedinjavanjem poslova Hrvatskog zavoda za medicinu rada i dijela djelatnosti Odjela zaštite na radu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Ovo je objedinjavanje sukladno i Konvenciji 155. Međunarodne organizacije rada o zdravlju i sigurnosti na radu te Globalnom planu Svjetske zdravstvene organizacije za razdoblje od 2007. do 2013. godine o zaštiti zdravlja na radu, kojima se zdravlje i sigurnost na radu smatraju neodvojivim dijelom u zaštiti zdravlja radnika od štetnih utjecaja radnog mjesta i radnog okoliša.

S tim u vezi treba naglasiti da Uredba Vijeća br. 2062/94 od 18. srpnja 1994. godine kojom se uređuje osnivanje Europske agencije za zaštitu i sigurnost na radu, zahtijeva od država članica osiguranje učinkovitoga praćenja sigurnosti i zaštite radnika na radu te o istome izvješćivanje Europske agencije za zaštitu i sigurnost na radu.

S obzirom da su važećim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti utvrđene nadležnosti Hrvatskog zavoda za medicinu rada kao državnog zdravstvenog zavoda koji obavlja stručne i znanstvene djelatnosti u okviru prava i dužnosti Republike Hrvatske na području medicine rada predloženim zakonom važeći zakon mijenja se u dijelu koji se odnosi na naziv i djelokrug Hrvatskog zavoda za medicinu rada.

Pored do sada utvrđenih djelatnosti Hrvatskog zavoda za medicinu rada Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu obavljao bi poslove praćenja stanja i unapređenja sigurnosti na radu, istraživanje rizika glede ozljeda na radu i profesionalnih bolesti, provođenje statističkih istraživanja te utvrđivanje mjerila i postupaka u vezi organizacije rada prilagođene radnicima. Isto tako taj bi Zavod vodio registre radnika izloženih pojedinim štetnostima, opasnostima i naporima u slučajevima kada to nalažu propisi iz područja sigurnosti na radu, planiranje, predlagao i provodio mjere za očuvanje i unapređenje sigurnosti radnika te izrađivao metode ispitivanja te modela za rješavanje problema u vezi sa zaštitom na radu na temelju podataka dobivenih praćenjem zdravlja i sigurnosti na radu.

Europski Parlament i Vijeće Europske unije 7. rujna 2005. godine donijeli su Direktivu 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Navedenom Direktivom implementirane su odrednice Ugovora o osnivanju Europske zajednice o ukidanju prepreka slobodnome kretanju osoba i usluga između država članica što za državljane država članica uključuje, posebice, pravo na obavljanje određene profesije u svojstvu samostalno zaposlene osobe ili zaposlene osobe u državi članici različitoj od one u kojoj su stekle svoje stručne kvalifikacije.

Direktivom 2005/36/EZ jamči se osobama koje su stekle stručne kvalifikacije u jednoj od država članica pristup istoj profesiji i ista prava prilikom obavljanja te profesije u drugoj državi članici kao i državljanima te države članice. Cilj je ove Direktive poboljšanje pravila važećih sustava priznavanja kvalifikacija u svjetlu iskustava te istovremeno održanje načela i jamstva slobode poslovnog nastana koja su ugrađena u te sustave.

Direktiva se primjenjuje na sve državljane država članica koji žele obavljati uređenu profesiju u državi članici različitoj od one u kojoj su stekli svoje stručne kvalifikacije, bilo u svojstvu zaposlene osobe ili osobe koja samostalno obavlja profesionalnu djelatnost. Pri tome se pod uređenom profesijom podrazumijeva profesionalna djelatnost kod koje je pristup i obavljanje, odnosno način obavljanja na temelju odgovarajućih propisa izravno ili neizravno uvjetovan posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija.

Priznavanjem stručnih kvalifikacija država članica domaćin nositelju omogućava pristup profesiji za koju je osposobljen u matičnoj državi članici kao i obavljanje te profesije pod uvjetima koji vrijede za njezine državljane.

U postupku priznavanja stručnih kvalifikacija Direktiva utvrđuje princip automatskog priznavanja za određene profesije. Sukladno Direktivi svaka država članica priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama za liječnike, koji omogućuju pristup profesionalnim djelatnostima liječnika s osnovnom izobrazbom i liječnika specijalista, kao i dokaze o formalnim kvalifikacijama za medicinske sestre za opću zdravstvenu skrb, stomatologe, stomatologe specijaliste, veterinare, farmaceute i arhitekta, koji zadovoljavaju minimalne uvjete izobrazbe te za potrebe pristupa profesionalnim djelatnostima i njihovo obavljanje priznaje tim dokazima na svom teritoriju jednaku valjanost kao i dokazima o formalnim kvalifikacijama koje sama izdaje.

Implementacija Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija u domaće zakonodavstvo iziskuje prilagodbu pravne regulative na području priznavanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija te na području kojem se uređuje obavljanje pojedinih profesija u zdravstvu.

Predloženim zakonom se u cilju ukidanja prepreka slobodnome kretanju osoba i usluga između država članica rješavaju pitanja vezana uz uvjete za obavljanje zdravstvene djelatnosti državljana država članica Europske unije. Uz primjenu propisa koji uređuju rad stranaca u Republici Hrvatskoj, zdravstvenim radnicima državljanima država članica Europske unije sa stečenom izobrazbom zdravstvenog radnika omogućava se obavljanje zdravstvene djelatnosti bez obavljenog pripravničkog staža i položenoga stručnog ispita. Državljanima država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s pacijentom

Predloženim izmjenama uvažava se posebnost vremena i procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te omogućava prilagodbu domaće pravne regulative zakonodavstvu Europske unije.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Za provedbu predloženog zakona bit će potrebno osigurati 10 milijuna kuna. U cilju jačanja administrativnih kapaciteta za unapređenje i zaštitu zdravlja radnika i sigurnosti na radu, navedena sredstva su potrebna za plaće 35 radnika Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu te za osiguranje odgovarajućeg prostora i opreme.

Sredstva iz državnoga proračuna planirala bi se svake godine, s time da su u 2008. godini osigurana sredstva u iznosu u od 1,5 milijuna kuna za rad Hrvatskog zavoda za medicinu rada.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PO HITNOM POSTUPKU

Zbog potrebe usklađenja domaćeg zakonodavstva s propisima Europske unije na području obavljanja zdravstvene djelatnosti sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Članak 1.

U Zakonu o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine», br. 121/03., 44/05., 48/05. i 85/06.) u članku 19. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

“Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvaća:

1. liječničke preglede i dijagnostičke postupke radi utvrđivanja radne sposobnosti,
2. praćenje zdravstvenog stanja radnika,
3. preventivne preglede radnika s obzirom na spol, dob i uvjete rada te pojavu profesionalne bolesti i ozljede na radu,
4. davanje savjeta o zdravlju, sigurnosti, organizaciji rada i zaštitnim sredstvima,
5. organiziranje pružanja prve pomoći i hitnih medicinskih intervencija na mjestu rada,
6. praćenje i analizu pobola s osnove ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
7. stalnu skrb o boljoj prilagođenosti rada, uključujući vrijeme, način i uvjete rada,
8. sudjelovanje u obavješćivanju, stručnom osposobljavanju i obrazovanju iz zaštite zdravlja na radu, sigurnosti na radu i organizacije rada,
9. ocjenjivanje uvjeta rada na pojedinom radnom mjestu radi zaštite radnika od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u vezi s radom,
10. promociju zdravlja i zdravstveno prosvjećivanje,
11. sudjelovanje u mjerama profesionalne rehabilitacije radnika,
12. provođenje dijagnostičkih postupaka radi utvrđivanja profesionalnih bolesti.

Sadržaj mjera specifične zdravstvene zaštite radnika i način njihovog provođenja propisuje pravilnikom ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, a uz suglasnost ministra nadležnog za poslove rada.,,

Članak 2.

U članku 35. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Specifična zdravstvena zaštita provodi se putem mreže ugovornih subjekata medicine rada.”

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 3.

U članku 37. iza riječi: „zdravstvene djelatnosti” dodaju se riječi: „i mreže ugovornih subjekata medicine rada”.

Članak 4.

U članku 38. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Mrežu ugovornih subjekata medicine rada sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu donosi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.”

Članak 5.

U članku 96. stavku 2. iza riječi: „ medicine rada” dodaju se riječi: „i sigurnosti na radu.”

U članku 96. stavku 3. riječi: „Hrvatski zavod za medicinu rada” zamjenjuju se riječima: „Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu”.

Članak 6.

Iza članka 103. podnaslov se mijenja i glasi: „Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu”.

Članak 104. mijenja se i glasi:

„Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu jest zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti medicine rada, praćenje stanja i unapređenje sigurnosti na radu.

Djelatnost medicine rada obuhvaća zaštitu i očuvanje zdravlja radnika u sigurnoj i zdravoj radnoj okolini.

Na području specifične zdravstvene zaštite radnika Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu:

- provodi statistička istraživanja iz područja medicine rada,
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja radnika, te organizirano provodi specifičnu zdravstvenu zaštitu u cilju preventive,
- oblikuje doktrinu, standarde i metode rada pri ocjenjivanju zdravstvene sposobnosti i praćenju zdravstvenog stanja radnika,
- daje mišljenje na predložene mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja sportaša i sportske populacije,
- vodi registar profesionalnih bolesti te prati i proučava uzroke ozljeda na radu,
- sudjeluje u predlaganju programa mjera zdravstvene zaštite i nomenklature dijagnostičkih i terapijskih postupaka, vezano uz specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika,
- sudjeluje u dopunskom stručnom osposobljavanju radnika iz područja medicine rada,
- obavlja vještačenja u slučaju profesionalne bolesti i ocjene radne sposobnosti,
- provodi drugostupanjski postupak po posebnim propisima,
- obavlja i ostale poslove u djelatnosti medicine rada sukladno posebnim propisima.

Na području praćenja stanja i unapređenja sigurnosti na radu Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu:

- prati stanje sigurnosti na radu, istražuje rizike glede ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i provodi statistička istraživanja,
- utvrđuje mjerila i postupke u vezi organizacije rada prilagođene radnicima,
- vodi registre radnika izloženih pojedinim štetnostima, opasnostima i naporima u slučajevima kada to nalažu propisi iz područja sigurnosti na radu,
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje sigurnosti radnika,
- oblikuje doktrinu, standarde i metode rada pri ocjenjivanju uvjeta rada,
- izrađuje metode ispitivanja te modele za rješavanje problema u vezi sa zaštitom na radu na temelju podataka dobivenih praćenjem zdravlja i sigurnosti na radu,
- izrađuje stručna mišljenja iz područja sigurnosti na radu,
- pruža stručnu pomoć udruženjima poslodavaca, sindikatima, ustanovama, trgovačkim društvima i fizičkim osobama ovlaštenim za obavljanje poslova zaštite zdravlja i sigurnosti na radu kao i tijelima uprave glede podataka iz svoga djelokruga te provodi vještačenja iz svoga djelokruga,
- provodi preventivne akcije i savjetovanja iz područja sigurnosti na radu,
- sudjeluje u dopunskom stručnom osposobljavanju stručnjaka zaštite na radu,
- obavlja i ostale poslove u djelatnosti sigurnosti na radu sukladno posebnim propisima.

Pored poslova iz stavka 3. ovoga članka Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu koordinira i stručno nadzire sve ordinacije medicine rada koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika na području Republike Hrvatske.

Stručni nadzor iz stavka 5. ovoga članka obavlja se sukladno pravilniku koji na prijedlog Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu donosi ministar nadležan za zdravstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore."

Članak 7.

Iza članka 127. dodaje se članak 127.a koji glasi:

„Članak 127.a

Odredbe članka 125. – 127. ne odnose se na državljane država članica Europske unije.“

Članak 8.

U članku 128. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Uvjet položenoga stručnog ispita iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na državljane država članica Europske unije.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 9.

U članku 137. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Odredba članka 137. stavka 1. ne odnosi se na državljane država članica Europske unije.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 10.

U članku 139. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„Uvjet položenoga stručnog ispita iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na državljane država članica Europske unije.

Državljeni država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s pacijentom.“

Dosadašnji stavci 2.-4. postaju stavci 4.-6.

Članak 11.

U članku 141. iza stavka 3. dodaje se novi stavci 4. i 5. koji glase:

„Uvjet položenoga stručnog ispita iz stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na državljane država članica Europske unije.

Državljeni država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s pacijentom.“

Dosadašnji stavci 4.-5. postaju stavci 6.-7.

Članak 12.

Hrvatski zavod za medicinu rada osnovan Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (»Narodne novine« br. 75/93, 11/94, 55/96, 111/97, 95/00 i 129/00) od 1. siječnja 2009. godine nastavlja s radom kao Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu univerzalni je pravni sljednik Hrvatskog zavoda za medicinu rada.

Članak 13.

Predsjednik i članovi Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za medicinu rada danom početka rada Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu nastavljaju obavljati dužnost kao predsjednik i članovi Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Obvezuje se Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za medicinu rada da najkasnije do dana početka rada Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu donese Statut i imenuje ravnatelja.

Članak 14.

Radnici Hrvatskog zavoda za medicinu rada s početkom rada Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu nastavljaju s radom kao radnici Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim članaka 7. – 11. koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Odredbom članka 1. predloženoga zakona mijenjaju se odrednice važećega zakona koje se odnose na sadržaj specifične zdravstvene zaštite radnika, a u cilju usklađivanja sa suvremenim stručnim nazivljem i dostignućima.

Uz članke 2.-4.

Odredba članka 35. važećeg zakona usklađuje se s odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu.

Uz članak 5.

Odredbom ovoga članka mijenja se naziv Hrvatskog zavoda za medicinu rada u Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Uz članak 6.

Ovim člankom određuje se nadležnost Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Uz članak 7.

Radi ukidanja prepreka slobodnome kretanju osoba i usluga između država članica Europske unije, odredbom članka 7. zakonskoga prijedloga uređuje se da se odredbe članka 125.-127. koje reguliraju obavljanje pripravničkoga staža zdravstvenih radnika, ne odnose na državljane država članica Europske unije.

Uz članak 8.

Člankom 8. zakonskoga prijedloga uređuje se da položen stručni ispit nije uvjet za državljane država članica Europske unije za stjecanje odobrenja za samostalan rad.

Uz članak 9.

Usklađenje sa člankom 7. ovoga zakonskoga prijedloga.

Uz članak 10.

Odredbom ovoga članka dopunjuje se članak 139. važećega zakona koji uređuje uvjete za obavljanje privatne prakse zdravstvenih radnika visoke stručne spreme. Uređuje se da se uvjet položenoga stručnog ispita ne odnosi na državljane država članica Europske unije.

Državljeni država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s pacijentom.

Uz članak 11.

Odredbom ovoga članka dopunjuje se članak 141. važećega zakona koji uređuje uvjete za obavljanje privatne prakse zdravstvenih radnika više i srednje stručne spreme. Uređuje se da se uvjet položenoga stručnog ispita ne odnosi na državljane država članica Europske unije.

Državljeni država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s pacijentom.

Uz članak 12.

Ovim člankom uređuje se da Hrvatski zavod za medicinu rada od 1. siječnja 2009. godine nastavlja s radom kao Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Određuje se da je Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu univerzalni pravni sljednik Hrvatskog zavoda za medicinu rada .

Uz članak 13.

Ovim člankom zakonskoga prijedloga propisuje se da će predsjednik i članovi Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za medicinu rada danom početka rada Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (1. siječnja 2009. godine) nastavljaju obavljati dužnost kao predsjednik i članovi Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Obvezuje se Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za medicinu rada da najkasnije do dana početka rada Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu donese Statut i imenuje ravnatelja.

Uz članak 14.

Ovim člankom radnici Hrvatskog zavoda za medicinu rada s početkom rada Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu nastavljaju s radom kao radnici Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Uz članak 15.

Određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 19.

Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvaća:

1. liječničke preglede radi utvrđivanja radne sposobnosti,
2. praćenje zdravstvenog stanja radnika,
3. identifikaciju i procjenu rizika za zdravlje na radnom mjestu,
4. sistematske kontrolne preglede radnika s obzirom na spol, dob i uvjete rada te pojavu profesionalnih bolesti, ozljeda na radu i kroničnih bolesti,
5. davanje savjeta o zdravlju, sigurnosti, higijeni rada, organizaciji i zaštitnim sredstvima,
6. preglede radnika koji se obvezno provode radi zaštite od štetnih utjecaja iz radnog okoliša i druge obvezne zdravstvene preglede,
7. organiziranje i pružanje prve pomoći i hitnih medicinskih intervencija na licu mjesta u procesu rada,
8. sudjelovanje u analizi ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
9. kontinuiranu skrb o boljoj prilagođenosti rada radnicima uključujući vrijeme, način i uvjete rada,
10. suradnju u obavještanju, stručnom osposobljavanju i obrazovanju u djelatnosti medicine rada, higijene rada i organizacije rada,
11. ocjenjivanje uvjeta rada na pojedinom radnom mjestu radi zaštite od profesionalnih bolesti,
12. zdravstveni odgoj i zdravstveno prosvjećivanje radnika,
13. provođenje medicinski programiranoga aktivnog odmora radi poboljšanja radne sposobnosti radnika,
14. sudjelovanje u mjerama rehabilitacije radnika.

Sadržaj mjera specifične zdravstvene zaštite radnika propisuje pravilnikom ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog Hrvatskog zavoda za medicinu rada, a uz suglasnost ministra nadležnog za poslove rada.

Sadržaj mjera specifične zdravstvene zaštite policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske propisuje pravilnikom ministar nadležan za unutarnje poslove, odnosno ministar nadležan za obranu uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 35.

Zdravstvena djelatnost obavlja se u sklopu osnovne mreže zdravstvene djelatnosti.

Zdravstvena djelatnost može se obavljati i izvan osnovne mreže zdravstvene djelatnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 37.

Mjerila za određivanje osnovne mreže zdravstvene djelatnosti utvrđuju se planom zdravstvene zaštite uvažavajući:

- zdravstveno stanje, broj, dobnu i socijalnu strukturu stanovništva,
- jednake uvjete, odnosno mogućnosti za korištenje zdravstvenih usluga,
- potreban opseg pojedine djelatnosti iz članka 24. ovoga Zakona,

- stupanj urbanizacije područja, prometne povezanosti, specifičnosti naseljenosti te dostupnosti na demografski ugroženim područjima, osobito na otocima,
- utjecaj okoliša na zdravlje stanovništva i gospodarske mogućnosti.

Članak 38.

Osnovnu mrežu zdravstvene djelatnosti na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, nadležnih komora i predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave donosi Vlada Republike Hrvatske.

Ako tijelo iz stavka 1. ovoga članka u roku od 60 dana od dana kada je zatraženo, ministru nadležnom za zdravstvo ne dostavi mišljenje o osnovnoj mreži zdravstvene djelatnosti, smatra se da je dalo pozitivno mišljenje.

Članak 96.

Zdravstveni zavodi su državni zdravstveni zavodi i zavodi za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave.

Državni zdravstveni zavodi su zdravstvene ustanove za obavljanje stručnih i znanstvenoistraživačkih zdravstvenih djelatnosti iz okvira prava i dužnosti Republike Hrvatske na području javnozdravstvene djelatnosti, medicine rada, transfuzijske medicine te mentalnog zdravlja i toksikologije.

Državni zdravstveni zavodi su Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu, Hrvatski zavod za medicinu rada, Hrvatski zavod za mentalno zdravlje i Hrvatski zavod za toksikologiju.

U sklopu djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka državni zdravstveni zavodi obvezni su u utvrđenom djelokrugu rada obavljati i druge poslove na zahtjev ministarstva nadležnog za zdravstvo.

Zavodi za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave su zdravstvene ustanove za obavljanje stručnih i znanstvenoistraživačkih zdravstvenih djelatnosti iz okvira prava i dužnosti jedinica područne (regionalne) samouprave na području javnozdravstvene djelatnosti.

Zavodi za javno zdravstvo u kojima se obavlja nastava iz područja javno-zdravstvenih djelatnosti, odnosno koji su nastavna baza medicinskih fakulteta imaju pravo na dodatak svom nazivu – nastavni zavodi za javno zdravstvo.

Članak 103.

Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu:

- obavlja transfuzijsku djelatnost sukladno članku 101. ovoga Zakona, usklađuje primjenu standarda u prikupljanju krvi, laboratorijskim ispitivanjima, pripravi, čuvanju, izdavanju, transportiranju krvnih pripravaka i lijekova proizvedenih iz krvi i njihovoj kliničkoj primjeni,
- predlaže program mjera zdravstvene zaštite iz područja djelokruga svoga rada,
- koordinira promidžbu i organizaciju davalatstva s Hrvatskim crvenim križem,
- prikuplja podatke za godišnju analizu rada transfuzijske djelatnosti, analizira ih i dostavlja ministarstvu nadležnom za zdravstvo,
- proizvodi infuzijske otopine i medicinske proizvode za jednokratnu uporabu.

3. Hrvatski zavod za medicinu rada

Članak 104.

Hrvatski zavod za medicinu rada jest zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti medicine rada.

Djelatnost medicine rada obuhvaća zaštitu i očuvanje zdravlja radnika u sigurnoj i zdravoj radnoj okolini.

Na području specifične zdravstvene zaštite radnika Hrvatski zavod za medicinu rada:

- provodi statistička istraživanja iz područja medicine rada,
- predlaže program mjera zdravstvene zaštite iz područja djelokruga svoga rada,
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja radnika,
- oblikuje doktrinu, standarde i metode rada pri ocjenjivanju zdravstvene sposobnosti i praćenju zdravstvenog stanja radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada, vozača svih vrsta motornih vozila, pomoraca, zrakoplovnog osoblja i drugih radnika u prometu,
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja sportaša i sportske populacije, te organizirano provodi specifičnu zdravstvenu zaštitu u cilju preventive,
- vodi registar profesionalnih bolesti te prati i proučava ozljede i pojave invaliditeta na radu u Republici Hrvatskoj,
- sudjeluje u predlaganju programa mjera zdravstvene zaštite i nomenklature dijagnostičkih i terapijskih postupaka, vezano uz specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika,
- sudjeluje u dopunskom stručnom osposobljavanju radnika iz područja medicine rada,
- obavlja vještačenja u slučaju profesionalne bolesti i ocjene radne sposobnosti,
- provodi drugostupanjski postupak po posebnim propisima,
- obavlja i ostale poslove u djelatnosti medicine rada sukladno posebnim propisima.

Pored poslova iz stavka 3. ovoga članka Hrvatski zavod za medicinu rada koordinira i stručno nadzire sve ordinacije medicine rada koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika na području Republike Hrvatske.

Stručni nadzor iz stavka 4. ovoga članka obavlja se sukladno pravilniku koji na prijedlog Hrvatskog zavoda za medicinu rada donosi ministar nadležan za zdravstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore.

Članak 125.

Zdravstveni radnici obvezni su nakon završenog obrazovanja obaviti pripravnički staž.

Pripravnički staž je rad pod nadzorom kojim se zdravstveni radnik osposobljava za samostalan rad.

Članak 126.

Pripravnički staž za zdravstvene radnike traje godinu dana.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pripravnički staž doktora medicine koji su završili petogodišnji studij medicine traje dvije godine.

Članak 127.

Nakon obavljenoga pripravničkog staža zdravstveni radnici visoke, više i srednje stručne spreme polažu stručni ispit pred ispitnom komisijom ministarstva nadležnog za zdravstvo.

Članak 128.

Odobrenje za samostalan rad jest javna isprava koju prema posebnome zakonu izdaje nadležna komora nakon dobivenog uvjerenja zdravstvenog radnika o položenom stručnom ispitu.

Odobrenjem za samostalan rad iz stavka 1. ovoga članka zdravstveni radnik stječe pravo samostalno obavljati poslove u svojoj struci.

Članak 137.

Ministar nadležan za zdravstvo može pripravnički staž obavljen u inozemstvu priznati u cijelosti ili djelomično, ako program pripravničkog staža proveden u inozemstvu bitno ne odstupa od programa koji su važeći na području Republike Hrvatske.

Ministar nadležan za zdravstvo može specijalizaciju, odnosno užu specijalizaciju obavljen u inozemstvu, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore priznati u cijelosti ili djelomično ako program specijalističkog staža provedenog u inozemstvu bitno ne odstupa od programa važećeg na području Republike Hrvatske.

XII. PRIVATNA PRAKSA

Članak 139.

Privatnu praksu može samostalno obavljati zdravstveni radnik s visokom stručnom spremom pod sljedećim uvjetima:

1. da ima odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, a za specijalističke ordinacije i odgovarajući specijalistički ispit te odobrenje za samostalan rad,
2. da je državljanin Republike Hrvatske,
3. da je radno sposoban za obavljanje privatne prakse,
4. da je potpuno poslovno sposoban,
5. da mu pravomoćnom sudskom presudom ili odlukom drugoga nadležnog tijela nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju,
6. da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost,
7. da raspolaže odgovarajućim prostorom,
8. da raspolaže odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom,
9. da pribavi mišljenje Zavoda i nadležne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse u osnovnoj mreži zdravstvene djelatnosti odnosno mišljenje nadležne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse izvan osnovne mreže zdravstvene djelatnosti.

Stranci mogu obavljati privatnu praksu prema propisima koji uređuju rad stranaca u Republici Hrvatskoj, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, izuzev uvjeta iz točke 2. istoga stavka, te ako ispunjavaju uvjet znanja hrvatskog jezika.

Postupak i način davanja mišljenja Zavoda iz stavka 1. točke 9. ovoga članka o opravdanosti osnivanja privatne prakse u osnovnoj mreži zdravstvene djelatnosti određuje se općim aktom koji donosi Zavod uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Postupak i način davanja mišljenja komore iz stavka 1. točke 9. ovoga članka o opravdanosti osnivanja privatne prakse u osnovnoj mreži zdravstvene djelatnosti, odnosno izvan mreže osnovne zdravstvene djelatnosti određuje se općim aktom koji donosi komora uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 141.

Zdravstveni radnici više ili srednje stručne spreme mogu obavljati privatnu praksu iz svoje stručne spreme i to:

- medicinske sestre – medicinski tehničari,
- viši zubari, zubni tehničari,
- fizioterapeuti.

Fizioterapeuti mogu obavljati privatnu praksu iz svoje stručne spreme samostalno, a sukladno uputama specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije.

Zdravstveni radnici iz stavka 1. ovoga članka moraju imati odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit te ispunjavati uvjete iz članka 139. stavka 1. točke 2. – 9. ovoga Zakona.

Zdravstveni radnici više ili srednje stručne spreme – stranci mogu obavljati privatnu praksu prema propisima koji uređuju rad stranaca u Republici Hrvatskoj, pod uvjetima iz članka 139. stavka 1. točke 3. – 9. ovoga Zakona te ako ispunjavaju uvjet znanja hrvatskog jezika.

Medicinske sestre – medicinski tehničari iz stavka 1. ovoga članka poslove zdravstvene njege bolesnika obavljaju samostalno, a sukladno uputama doktora medicine.